

Azərbaycan Respublikası adından

QƏRAR

Bakı şəhəri

İş № 2(102)-5429/2021

01.11.2021

ALİ MƏHKƏMƏ

Azərbaycan Respublikası adından

**Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi
Mülki kollegiyasının**

İddiaçı xxx qızının Cavabdeh qarşı "nikahın pozulması və alimənt" tələbinə dair iddia
ərizəsi üzrə

Q Ə R A R İ

*(Açar sözlər: yetkinlik yaşına çatmayan uşaqların valideynlərindən hansının yanında
qalmasının müəyyən edilməsi, alimənt)*

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin Mülki Kollegiyası, hakimlər Şamayev Elşad Yaquboviçdən (sədrlik edən və məruzəçi), Vəliyeva Elşanə Rafiq qızından və Abbasov Aqil Əzizağa oğlundan ibarət tərkibdə,
Cəfərov Araz Əhməd oğlunun katibliyi,
İddiaçı xxx qızının və vəkili Vəkil1,
Cavabdeh və vəkili Vəkil2 xxx oğlunun iştirakları ilə,

Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki kollegiyasının 25 may 2021-ci il tarixli, 2(105)-555/2021 nömrəli qətnaməsindən cavabdeh tərəfindən verilmiş kassasiya şikayətinə Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin inzibati binasında açıq məhkəmə iclasında baxaraq, aşağıdakıları müəyyən etdi:

İşin halları:

Cavabdeh və İddiaçı xxx qızı 17 sentyabr 2005-ci ildə nikaha daxil olmuşlar.

Tərəflərin birgə nikahlardan 09 aprel 2005-ci il təvəllüdü X5, 21 yanvar 2009-cu il təvəllüdü X6 və 21 avqust 2014-cu il təvəllüdü X4 adlı övladları anadan olmuşlar.

Sumqayıt şəhər İcra Hakimiyyəti başçısı yanında Qəyyumluq və Himayəçilik Komissiyasının 14 aprel 2021-ci il tarixli rəyinə əsasən komissiya 09 aprel 2005-ci il təvəllüdü X2 və 21 avqust 2014-cu il təvəllüdü X1 anaları İddiaçı xxx qızının, 21 yanvar 2009-cu il təvəllüdü X3 atası Cavabdeh himayəsində saxlanılmasını məqsədemüvafiq hesab etmişdir.

İş üzrə qəbul edilmiş məhkəmə aktları:

a) Birinci instansiya məhkəməsində icraat

İddiaçı xxx qızı Cavabdeh qarşı iddia ərizəsi ilə məhkəməyə müraciət edərək, tərəflər arasında 17 sentyabr 2005-ci il tarixdə bağlanmış nikahın pozulması, birgə nikahdan olan 09 aprel 2005-ci il təvəllüdü X2, 21 yanvar 2009-cu il təvəllüdü X3 və 21 avqust 2014-cu il təvəllüdü X1 yetkinlik yaşına çatanaqədək saxlanılması üçün hər ay, hər uşağa 170 manat olmaqla, cəmi 510 manat sabit pul məbləğində alimentin iddiaçının xeyrinə tutulması barədə qətnamə çıxarılmasını məhkəmədən xahiş etmişdir.

İddia onunla əsaslandırılmışdır ki, tərəflərin münasibətləri evliliyin ilk illərində normal olmuş, sonradan cavabdehin xarakterində dəyişikliklər əmələ gəlmiş, sonuncu ailə qayğılarından uzaqlaşmış, evə baxmamış, evdə tez-tez heç nədən mübahisə yaratmış, başqa qadınla iddiaçıya xəyanət etmişdir. Son vaxtlar məlum olmuşdur ki, cavabdehin başqa qadından uşağı dünyaya gəlmişdir. Ona görə iddiaçı cavabdehdən ayrılmaq qərarına gəlmişdir.

Sumqayıt Şəhər Məhkəməsinin 14 sentyabr 2020-ci il tarixli, 2(060)-2196/2020 nömrəli qətnaməsi ilə (hakim A.İ.İsmayılov) iddia tələbi qismən təmin edilmiş, Cavabdeh ilə Əhmədova (Zamanova) Aygün xxx qızı arasında 17 sentyabr 2005-ci il tarixdə Sumqayıt şəhər Nikah evində bağlanmış 1101 nömrəli akt qeydli nikahın pozulması, birgə nikahdan anadan olmuş 09 aprel 2005-ci il təvəllüdü X2, 21 yanvar 2009-cu il təvəllüdü X3 və 21 avqust 2014-cu il təvəllüdü X1 anaların - İddiaçı xxx qızının yanında qalmaları, Cavabdeh İddiaçı xxx qızının xeyrinə 09 aprel 2005-ci il təvəllüdü X2, 21 yanvar 2009-cu il təvəllüdü X3 və 21 avqust 2014-cu il təvəllüdü X1 yetkinlik yaşına çatanaqədək saxlanmaları üçün 21 fevral 2020-ci il tarixdən başlayaraq hər ay, hər uşağa görə 130 manat olmaqla, cəmi 390 manat sabit pul məbləğində alimentin tutulması, iddianın qalan hissədə rədd edilməsi qətd edilmişdir.

b) Apellyasiya instansiyası məhkəməsində icraat

Cavabdeh apellyasiya şikayəti verərək, Sumqayıt Şəhər Məhkəməsinin 14 sentyabr 2020-ci il tarixli, 2(060)-2196/2020 nömrəli qətnaməsinin qismən ləğv edilməsi, birgə nikahdan olan 09 aprel 2005-ci il təvəllüdlü X2, 21 yanvar 2009-cu il təvəllüdlü X3 cavabdehin yanında qalmaları, həmin uşaqların yetkinlik yaşına çatanaqədək saxlanılmaları üçün 130 manat məbləğində alimentin İddiaçı xxx qızından tutulması barədə qətnamə qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki kollegiyasının 25 may 2021-ci il tarixli, 2(105)-555/2021 nömrəli qətnaməsi ilə (hakim L.M,Məmmədovanın sədrliyi və məruzəsi ilə, hakimlər T.O.Quliyevdən və G.F.Tağızadədən ibarət tərkibdə) cavabdehin apellyasiya şikayəti təmin edilməmiş, Sumqayıt Şəhər Məhkəməsinin 14 sentyabr 2020-ci il tarixli, 2(060)-2196/2020 nömrəli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmışdır.

Apellyasiya instansiyası məhkəməsi birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi ilə razılaşıaraq hesab etmişdir ki, uşaqların bir-birindən təcrid olunması məqsədəuyğun deyildir, ona görə də uşaqların mənafeyi nəzərə alınaraq hər üçünün ananın yanında saxlanılmasına dair nəticə haqlı olmuşdur. X6 atası Cavabdeh yanında qalmaq istədiyini bildirməsinə baxmayaraq, onun digər bacı və qardaşından ayrı qalması, təcrid olunması məqsədemüvafiq deyil.

Apellyasiya instansiyası məhkəməsi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 34-cü maddəsinin IV bəndinə, Ailə Məcəlləsinin 75.1, 75.4, 78.1, 78.2-ci maddələrinə, "Azərbaycan Respublikasında 2020-ci il üçün yaşayış minimumu haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa istinad etmiş və uşaqların mənafeyini, o cümlədən tərəflərin diqqətəlayiq maraqlarını nəzərə alaraq 09 aprel 2005-ci il təvəllüdlü X2, 21 yanvar 2009-cu il təvəllüdlü X3 və 21 avqust 2014-cu il təvəllüdlü X1 yetkinlik yaşına çatanaqədək saxlanması üçün cavabdehdən iddiaçının xeyrinə hər ay, hər uşağa 130 manat olmaqla, cəmi 390 manat sabit pul məbləğində aliment tutulmasını məqsədə müvafiq hesab etmişdir.

Apellyasiya məhkəməsi həmçinin qeyd etmişdir ki, cavabdeh apellyasiya şikayətində uşaqların ikisinin onun himayəsinə verilməsi və onların saxlanması üçün iddiaçıdan hər uşaq üçün 130 manat məbləğində aliment tutulması barədə qətnamə qəbul edilməsini xahiş etsə də, buna dair dəlilini əsaslandırma bilməmiş, heç bir sübut təqdim edə bilməmiş, göstərdiyi dəlili sübuta yetirməmişdir.

Kassasiya şikayətinin və ona etirazın dəlilləri, məhkəmə icraatı iştirakçılarının izahatları:

a) Kassasiya şikayətinin dəlilləri

Cavabdeh kassasiya şikayəti verərək, Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki kollegiyasının 25 may 2021-ci il tarixli, 2(105)-555/2021 nömrəli qətnaməsinin ləğv edilməsi və birgə nikahdan olan 21 yanvar 2009-cu il təvəllüdlü X3 cavabdehin yanında qalması barədə qərar qəbul edilməsini xahiş etmişdir.

Kassasiya şikayəti onunla əsaslandırılmışdır ki, apellyasiya instansiyası məhkəməsi qətnaməni maddi və prosessual hüquq normalarının pozulması ilə qəbul etmişdir. Belə ki, apellyasiya instansiyası məhkəməsi qəyyumluq və himayəçilik komissiyasının rəyini nəzərə almamış, uşağı məhkəmə iclasında dindirməmişdir.

b) Kassasiya şikayətinə qarşı etirazın dəlilləri

Kassasiya şikayətinə qarşı etiraz daxil olmamışdır.

c) Məhkəmə icraatı iştirakçılarının izahatları

Məhkəmə iclasında Cavabdeh və vəkili Vəkil2 xxx oğlu kassasiya şikayətinin dəlillərin müdafiə edərək, təmin edilməsini məhkəmə kollegiyasından xahiş etmişlər.

Məhkəmə iclasında İddiaçı xxx qızı və vəkili Vəkil1 Əminbəy oğlu kassasiya şikayətinin dəlillərinə etiraz edərək, təmin edilməməsini və apellyasiya instansiya məhkəməsinin qətnaməsinin dəyişdirilmədən saxlanılmasını məhkəmə kollegiyasından xahiş etmişlər.

Kassasiya baxışının hədləri:

Azərbaycan Respublikası mülki prosessual qanunvericiliyinin tələbinə görə kassasiya instansiyası məhkəməsi işin faktiki hallarını araşdırmır, yəni işə baxan apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən sübut kimi qəbul olunan faktlara hüquqi qiymət vermir. Lakin apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən maddi və prosessual hüquq normalarının düzgün tətbiq olunub-olunmamasını yoxlamaq zərurətindən irəli gələrək, iş materiallarında olan sübutlara və hüquqi faktlara istinad etməsi kassasiya instansiyası məhkəməsinin faktiki halları araşdırması kimi qiymətləndirilməməlidir. Belə ki, işin faktiki hallarının prosessual qanunvericiliyin tələblərinə riayət edilmədən müəyyən olunması ədalətli məhkəmə araşdırması hüququnun pozulmasına dəlalət etməklə mübahisənin hüquqi aktlarına təsir göstərə bilər.

Kassasiya şikayətinin hədlərini müəyyən edərkən məhkəmə kollegiyası qeyd edir ki, iddia birinci instansiyası məhkəməsi tərəfindən qismən təmin olunmuş, həmin qətnəmədən cavabdeh apellyasiya şikayəti vermiş və apellyasiya baxışının hədlərini uşaqlardan 09 aprel 2005-ci il təvəllüdü X2 və 21 yanvar 2009-cu il təvəllüdü X3 tərəflərdən hansının yanında saxlanılmalı olması olmuşdur. Hazırkı kassasiya şikayətində isə cavabdeh yalnız X3 onun yanında saxlanılmasını xahiş etmişdir. Odur ki, hazırkı kassasiya baxışının hədlərini apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnaməsinin maddi və prosessual hüquq normalarına uyğunluğunun mübahisələndirilən hissədə yoxlanılması təşkil edir.

Tətbiq edilən hüquq:

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının

17-ci maddəsinə əsasən uşaqların qayğısına qalmaq və onları tərbiyə etmək valideynlərin borcudur.

34-cü maddəsinin IV hissəsinə əsasən ər ilə arvadın hüquqları bərabərdir. Uşaqlara qayğı göstərmək, onları tərbiyə etmək valideynlərin həm hüququ, həm də borcudur.

BMT-nin Baş Məclisinin 20 noyabr 1989-cu il tarixdə qəbul etdiyi "Uşaq hüquqları haqqında" Konvensiyanın

3-cü maddəsinə əsasən uşaqlar barəsində bütün tədbirlərdə əsas diqqət uşaq mənafelərinin daha yaxşı təmin edilməsinə yönəldilir, istər bu tədbirlər sosial təminat məsələləri ilə məşğul olan dövlət idarələri və ya özəl idarələr tərəfindən görülsün, istərsə də məhkəmələr, inzibati və ya qanunvericilik orqanları tərəfindən.

13-cü maddəsinə əsasən uşağın Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə müəyyən edilmiş minimum dolanacaq xərclərindən az olmayan maddi təminat almaq hüququ vardır.

19-cu maddəsinə əsasən valideynlərin uşağın tərbiyəsində bərabər hüquq və vəzifələri vardır. Uşağın qabiliyyətinin inkişaf etdirilməsi, onun maddi və mənəvi tələbatlarının təmin edilməsi, hüquq və mənafelərinin mühafizəsi valideynlərin əsas vəzifələridir.

27-ci maddəsinin 2-ci bəndinə əsasən valideynlər uşağın inkişafı üçün lazım olan həyat şəraitini öz qabiliyyətləri və maliyyə imkanları daxilində təmin etməyə görə əsas məsuliyyəti daşıyırlar.

Azərbaycan Respublikası Ailə Məcəlləsinin

22.2 və 22.2.1-ci maddələrinə əsasən bu Məcəllənin 22.1-ci maddəsində göstərilən məsələlər üzrə ər-arvad arasında saziş olmadıqda, eləcə də bu saziş uşaqların və ya

tərəflərdən birinin marağını pozduqda, məhkəmə boşanmadan sonra yetkinlik yaşına çatmayan uşaqların valideynlərindən hansının yanında qalmasını müəyyən etməlidir.

49.2-ci maddəsinə əsasən hər bir uşaq ailədə yaşamaq və tərbiyə almaq, öz valideynlərini tanımaq və onların qayğısından istifadə etmək, uşağın maraqlarına zidd olan hallar istisna olmaqla, onlarla birgə yaşamaq hüququna malikdir.

56.1-ci maddəsinə əsasən valideynlər öz uşaqları barəsində bərabər hüquq və vəzifələrə malikdirlər.

58.1-ci maddəsinə əsasən valideynlər uşaqlarını tərbiyə etmək hüququna malikdirlər və uşaqlarını tərbiyə etməyə borcludurlar.

58.2-ci maddəsinə əsasən valideynlər uşaqlarının tərbiyəsinə, sağlamlığına və onların psixi, fiziki, mənəvi inkişafına görə məsuliyyət daşıyırlar.

60.1-ci maddəsinə əsasən valideynlik hüquqları uşaqların mənafeyinə zidd həyata keçirilə bilməz.

60.4-cü maddəsinə əsasən valideynlər ayrı yaşadıqda uşaqların yaşayış yeri onların razılığı ilə həll edilir. Valideynlər arasında razılıq olmadıqda məhkəmə mübahisəni uşaqların hüquq və mənafeələrini, onların rəyini (uşaqların qardaş və bacılarına, valideynlərdən hər birinə olan bağlılığı, valideynlərin əxlaqi və digər keyfiyyətləri, uşağın yaşı, onun inkişafı və tərbiyəsi üçün şərait yaradılması) nəzərə almaqla həll edir.

61.3-cü maddəsinə görə uşaqlarından ayrı yaşayan valideynlər valideynlik hüququnun həyata keçirilməsi qaydası haqqında yazılı saziş bağlaya bilərlər. Valideynlər razılığa gələ bilmədikdə, mübahisə onların (onlardan birinin) tələbi əsasında müvafiq icra hakimiyyəti orqanının iştirakı ilə məhkəmə tərəfindən həll edilir.

75.1-ci maddəsinə əsasən valideynlər uşaqlarını saxlamağa borcludurlar.

75.4-cü maddəsinə əsasən valideynlər uşaqlarını saxlamadıqda uşaqların saxlanması üçün vəsait (aliment) valideynlərdən məhkəmə qaydasında tutulur.

78.1-ci maddəsinə əsasən valideynlər arasında yetkinlik yaşına çatmayan uşaqlara aliment ödənilməsi barədə saziş yoxdursa, eləcə də aliment verməyə borclu olan valideynin qazancı (gəliri) qeyri-müntəzəm, dəyişən olarsa, ya da qazancın (gəlirin) hamısını və ya bir hissəsini həmin valideyn natura və ya xarici valyuta ilə alırsa, yaxud onun qazancı və ya sair gəliri yoxdursa, habelə alimentin valideynin qazancından (gəlirindən) müəyyən hissə kimi tutulması mümkün olmadığı, çətinlik törətdiyi və ya tərəflərdən birinin marağını əhəmiyyətli dərəcədə pozduğu başqa hallarda, uşaqların saxlanması üçün vəsait tutulmasını tələb edən şəxsin xahişi ilə alimentin miqdarı məhkəmə tərəfindən hər ay ödənilməli olan sabit pul məbləğində və ya eyni zamanda həm sabit pul məbləğində, həm də bu Məcəllənin 76-cı maddəsinə uyğun olaraq qazancın (gəlirin) müəyyən hissəsi kimi müəyyən edilə bilər.

78.2-ci maddəsinə əsasən sabit pul məbləğinin miqdarı məhkəmə tərəfindən tərəflərin maddi və ailə vəziyyəti, diqqətə layiq olan digər hallar nəzərə alınmaqla uşağın əvvəlki təminatının səviyyəsinin mümkün qədər maksimal saxlanması əsas tutularaq müəyyən edilir.

“Azərbaycan Respublikasında 2020-ci il üçün yaşayış minimumu haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa əsasən 2020-ci il üçün yaşayış minimumu uşaqlar üçün 170 manat məbləğində müəyyən edilmişdir.

“Uşaq hüquqları haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun

5-ci maddəsinə əsasən, dövlət orqanları, bütün fiziki və hüquqi şəxslər öz fəaliyyətində uşaqların mənafeələrini üstün tutmalı, onların hüquqlarının təmin olunmasına şərait yaratmalıdır.

17-ci maddəsinə əsasən uşağın ailədə valideynləri ilə birgə yaşamaq, onlardan qayğı görmək hüququ vardır. Qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hallardan başqa valideynlərin istəyinə zidd olaraq uşağı onlardan ayırmaq qadağandır.

18-ci maddəsinə əsasən valideynlərinin hər ikisindən və ya birindən ayrı yaşayan uşağın onları tanımaq, habelə bu ona mənfi təsir göstərmirsə, valideynləri ilə ünsiyyətdə

olmaq hüququ vardır.

19-cu maddəsinə əsasən valideynlərin uşağın tərbiyəsində bərabər hüquq və vəzifələri vardır. Uşağın qabiliyyətinin inkişaf etdirilməsi, onun maddi və mənəvi tələbatlarının təmin edilməsi, hüquq və mənafələrinin mühafizəsi valideynlərin əsas vəzifələridir.

“Azərbaycan Respublikası Ailə Məcəlləsinin 76, 78 və 112-ci maddələrinin şərh edilməsinə dair” Azərbaycan Respublikası Konstitusiyaya Məhkəməsi Plenumunun 27 iyul 2016-cı il tarixli qərarında göstərilmişdir ki, nikahın pozulması ilə əlaqədar uşağın valideynlərdən birinin himayəsinə verilməsi, uşağa qulluq, onun sağlamlıq, təhsil, inkişaf, məişət qayğılarının çəkilməsinin uşağın himayəsində olduğu valideynin üzərinə düşməsi, yaşayış minimumunu müəyyən edən qanunvericilik aktlarında göstərilən minimum dolanacaq xərclərinə yaxın məbləğin aliment kimi digər valideyndən tutulmasına əsas olar bilər. Belə ki, aliment ödəyən valideynin rəsmi olaraq heç bir yerdə işləməməsi və ya qazanca malik olmaması onu uşağı saxlamaq və maddi təminatı ödəmək vəzifəsindən azad etmir.

“Nikahın pozulması, boşanmadan sonra yetkinlik yaşına çatmayan uşaqların valideynlərdən hansının yanında qalması və uşaqlar üçün valideynlərdən aliment tutulması tələbinə dair işlərə baxılarkən qanunvericiliyin məhkəmələr tərəfindən tətbiqi təcrübəsi haqqında” Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsi Plenumunun 28 mart 2016-cı il tarixli Qərarının

7.1-ci bəndinə əsasən yetkinlik yaşına çatmayan uşağın valideynlərdən hansının yanında qalması ilə bağlı mübahisə həll edilərkən uşağın üstün mənafeyi rəhbər tutulmaqla aşağıdakılar nəzərə alınmalıdır: uşağın yaşı; onun fikri; uşağın valideynlərdən hər birinə, qardaş və bacılarına bağlılığı; valideynlərin mənəvi və sair şəxsi keyfiyyətləri; valideynlərdən hər biri ilə uşaq arasında yaranmış münasibətlər; uşağın tərbiyəsi və inkişafı üçün şərait yaratmaq imkanı (valideynlərin peşəsi, iş rejimi, onların maddi və ailə vəziyyəti, səhhəti nəzərə alınmaqla); ayrı yaşayan valideynlərdən hər birinin yaşayış yeri üzrə mövcud vəziyyətini xarakterizə edən digər hallar.

7.5-ci bəndində məhkəmələrə izah edilmişdir ki, valideynlərdən hansının yanında qalması ilə bağlı uşağın fikri dinlənilərkən Azərbaycan Respublikası Ailə Məcəlləsinin 52-ci maddəsində qeyd edilən “10 yaşına çatmış uşağın fikri mütləq nəzərə alınmalıdır” yaxud “qərar qəbul edilərkən 7 yaşına çatmış uşağın fikri öyrənilə və nəzərə alın bilər” ifadələri uşağın bir valideyndən digərinə alınıb verilməsi üçün yeganə əsas deyildir. Məhkəmə hər bir halda uşağın fikrini digər hallarla yanaşı məcmu halında qiymətləndirməli və uşağın üstün maraqlarını nəzərə almaqla mübahisəni həll etməlidir.

Azərbaycan Respublikasının Mülki Prosessual Məcəlləsinin

14.2-ci maddəsinə əsasən məhkəmə yalnız tərəflərin təqdim etdikləri sübutları araşdırmalı və onlardan istifadə etməlidir.

76.1-ci maddəsinə əsasən tərəflərin tələb və etirazlarını əsaslandırmaq hallarının və işi düzgün həll etmək üçün əhəmiyyəti olan başqa halların mövcud olduğunu və ya olmadığını məhkəmə müəyyən edərkən bu Məcəllədə və başqa qanunlarda müəyyən olunmuş qaydada əldə etdiyi məlumatlar sübutlar hesab olunur.

77.1-ci maddəsinə əsasən hər bir tərəf öz tələblərinin və etirazlarının əsası kimi istinad etdiyi halları sübut etməlidir.

88-ci maddəsinə əsasən işə məhkəmə sübutlara obyektiv, qərəzsiz, hərtərəfli və tam baxdıqdan sonra həmin sübutlara tətbiq edilməli hüquq normalarına müvafiq olaraq qiymət verir. Heç bir sübutun məhkəmə üçün qabaqcadan müəyyən edilmiş qüvvəsi yoxdur.

217.4-cü maddəsinə əsasən məhkəmə öz qətnaməsini yalnız məhkəmə iclasında tədqiq olunmuş sübutlarla əsaslandırır.

416.1-ci maddəsinə əsasən kassasiya instansiyası məhkəməsi işə şikayət

həddində baxır və kassasiya şikayətində irəli sürülmüş dəlillər üzrə apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən maddi və prosessual hüquq normalarının düzgün tətbiq edilməsini yoxlayır.

417.1.1-ci maddəsinə əsasən kassasiya məhkəməsi işə baxarkən apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnamə və ya qəraradını dəyişiklik edilmədən, şikayəti təmin etmədən saxlaya bilər.

Kassasiya instansiyası məhkəməsinin mövqeyi:

Məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən mübahisəli hüquq münasibətini tənzimləyən maddi hüquq normaları düzgün tətbiq olunmuşdur. İş üzrə düzgün olmayan qətnamənin qəbul edilməsi ilə nəticələnən prosessual hüquq normalarının pozulması və ya düzgün tətbiq olunmaması halları müəyyən edilmir. Bu baxımdan apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnaməsinin mübahisələndirilən hissədə ləğv olunması və ya dəyişdirilməsi üçün əsas yoxdur.

Belə ki, apellyasiya instansiyası məhkəməsi iddia tələblərinə səlahiyyətləri çərçivəsində hüquqi qiymət vermiş və məhkəmə kollegiyası həmin dəyərləndirmə ilə tam razılaşıb.

Bununla yanaşı qeyd olunmalıdır ki, hazırkı qəbildən işlərə baxılarkən ilk olaraq uşağın üstün mənafeyi rəhbər tutulmalıdır. Bu zamanı uşağın yaşı, onun təhsil alması, yaşayış şəraiti, bacı və qardaşlarının mövcudluğu və onlarla bağlılığı nəzərə alınmalıdır.

Məhkəmə kollegiyasının qənaətinə görə 21 yanvar 2009-cu il təvəllüdlü X3 ananın himayəsində saxlanılmasını qət edən məhkəmələr qanunvericiliyin yuxarıda qeyd olunan tələblərini tam nəzərə almış, qanuni və əsaslı qətnamə qəbul etmişdir.

Digər tərəfdən məhkəmə kollegiyası qeyd edir ki, Ali Məhkəmənin Plenumunun 28 mart 2016-cı il tarixli qərarında da göstərilədiyi kimi qəyyumluq və himayəçilik orqanının rəyi uşağın kimin yanında saxlanılmasının müəyyən edilməsi üçün mütləq əhəmiyyətə malik deyildir, həmin rəy digər hallarla yanaşı məcmu halında qiymətləndirməli və uşağın üstün maraqlarını nəzərə almalıdır.

Həmçinin məhkəmə kollegiyası qeyd edir ki, cavabdeh kassasiya şikayətində X3 dindirilməməsini göstərsə də, iş materiallarından olan protokollardan müəyyən olunur ki, 23 fevral 2021-ci il tarixli məhkəmə iclasında həmin uşağın izahatı alınmışdır. Məhkəmənin onun fikrini nəzərə almaması isə uşaqları hər üçünün mənafeləri nöqtəy-nəzərindən əsaslı olmuşdur.

Odur ki, məhkəmə kollegiyası apellyasiya instansiyası məhkəməsinin gəldiyi nəticə ilə razılaşıaraq hesab edir ki, tərəflər arasındakı mübahisənin həlli üçün tətbiq edilməli olan maddi və prosessual hüquq normaları düzgün tətbiq edilmiş, iş üzrə qanuni və əsaslı qətnamə qəbul edilmişdir. Kassasiya şikayətinin dəlilləri əsassızdır, həmin dəlillər apellyasiya instansiyası məhkəməsinin qətnaməsinin ləğvi üçün qanuni əsas deyildir.

Göstərilənlərə əsasən və Azərbaycan Respublikası MPM-in 416-417, 419, 421-ci maddələrini rəhbər tutaraq, məhkəmə kollegiyası

Qərara aldı:

Cavabdeh tərəfindən verilmiş kassasiya şikayəti təmin edilməsin.

Sumqayıt Apellyasiya Məhkəməsinin Mülki kollegiyasının 25 may 2021-ci il tarixli, 2(105)-555/2021 nömrəli qətnaməsi mübahisələndirilən, yəni 21 yanvar 2009-cu il təvəllüdlü X3 İddiaçı xxx qızının yanında saxlanılması hissəsində dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qərar qətidir və qəbul edildiyi andan qüvvəyə minir.